

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermo de humana miseria

Pseudo-Bernardus

[Burgdorf], um 1475

[urn:nbn:de:bsz:31-311621](#)

*Dg 46.

6.

- 1.) Cöln. Arnold Merlaernen. c. 1470 sq.
2.) adh. a., " Gv 7986
3.) " b., Straßburg, M. Flach. c. 1474. H 40m.
4.) " c., Burgdorf, typ. ign. c. 1474-5. " 4067
5.) " d., Nürnberg, Joh. Fessnerachmell
6.) " e., f., " c. 1470
7.) " g., Straßburg, Joh. Eggesteyn c. 1472
H 3397

AN 629
AN 630
AN 631
AN 632
AN 633
AN 634

AN 635
AN 636
AN 637
AN 638
AN 639
AN 640
AN 641
AN 642
AN 643
AN 644
AN 645
AN 646
AN 647
AN 648
AN 649
AN 650
AN 651
AN 652
AN 653
AN 654
AN 655
AN 656
AN 657
AN 658
AN 659
AN 660
AN 661
AN 662
AN 663
AN 664
AN 665
AN 666
AN 667
AN 668
AN 669
AN 670
AN 671
AN 672
AN 673
AN 674
AN 675
AN 676
AN 677
AN 678
AN 679
AN 680
AN 681
AN 682
AN 683
AN 684
AN 685
AN 686
AN 687
AN 688
AN 689
AN 690
AN 691
AN 692
AN 693
AN 694
AN 695
AN 696
AN 697
AN 698
AN 699
AN 700
AN 701
AN 702
AN 703
AN 704
AN 705
AN 706
AN 707
AN 708
AN 709
AN 710
AN 711
AN 712
AN 713
AN 714
AN 715
AN 716
AN 717
AN 718
AN 719
AN 720
AN 721
AN 722
AN 723
AN 724
AN 725
AN 726
AN 727
AN 728
AN 729
AN 730
AN 731
AN 732
AN 733
AN 734
AN 735
AN 736
AN 737
AN 738
AN 739
AN 740
AN 741
AN 742
AN 743
AN 744
AN 745
AN 746
AN 747
AN 748
AN 749
AN 750
AN 751
AN 752
AN 753
AN 754
AN 755
AN 756
AN 757
AN 758
AN 759
AN 760
AN 761
AN 762
AN 763
AN 764
AN 765
AN 766
AN 767
AN 768
AN 769
AN 770
AN 771
AN 772
AN 773
AN 774
AN 775
AN 776
AN 777
AN 778
AN 779
AN 780
AN 781
AN 782
AN 783
AN 784
AN 785
AN 786
AN 787
AN 788
AN 789
AN 790
AN 791
AN 792
AN 793
AN 794
AN 795
AN 796
AN 797
AN 798
AN 799
AN 800
AN 801
AN 802
AN 803
AN 804
AN 805
AN 806
AN 807
AN 808
AN 809
AN 810
AN 811
AN 812
AN 813
AN 814
AN 815
AN 816
AN 817
AN 818
AN 819
AN 820
AN 821
AN 822
AN 823
AN 824
AN 825
AN 826
AN 827
AN 828
AN 829
AN 830
AN 831
AN 832
AN 833
AN 834
AN 835
AN 836
AN 837
AN 838
AN 839
AN 840
AN 841
AN 842
AN 843
AN 844
AN 845
AN 846
AN 847
AN 848
AN 849
AN 850
AN 851
AN 852
AN 853
AN 854
AN 855
AN 856
AN 857
AN 858
AN 859
AN 860
AN 861
AN 862
AN 863
AN 864
AN 865
AN 866
AN 867
AN 868
AN 869
AN 870
AN 871
AN 872
AN 873
AN 874
AN 875
AN 876
AN 877
AN 878
AN 879
AN 880
AN 881
AN 882
AN 883
AN 884
AN 885
AN 886
AN 887
AN 888
AN 889
AN 890
AN 891
AN 892
AN 893
AN 894
AN 895
AN 896
AN 897
AN 898
AN 899
AN 900
AN 901
AN 902
AN 903
AN 904
AN 905
AN 906
AN 907
AN 908
AN 909
AN 910
AN 911
AN 912
AN 913
AN 914
AN 915
AN 916
AN 917
AN 918
AN 919
AN 920
AN 921
AN 922
AN 923
AN 924
AN 925
AN 926
AN 927
AN 928
AN 929
AN 930
AN 931
AN 932
AN 933
AN 934
AN 935
AN 936
AN 937
AN 938
AN 939
AN 940
AN 941
AN 942
AN 943
AN 944
AN 945
AN 946
AN 947
AN 948
AN 949
AN 950
AN 951
AN 952
AN 953
AN 954
AN 955
AN 956
AN 957
AN 958
AN 959
AN 960
AN 961
AN 962
AN 963
AN 964
AN 965
AN 966
AN 967
AN 968
AN 969
AN 970
AN 971
AN 972
AN 973
AN 974
AN 975
AN 976
AN 977
AN 978
AN 979
AN 980
AN 981
AN 982
AN 983
AN 984
AN 985
AN 986
AN 987
AN 988
AN 989
AN 990
AN 991
AN 992
AN 993
AN 994
AN 995
AN 996
AN 997
AN 998
AN 999
AN 1000

AN 1001
AN 1002
AN 1003
AN 1004
AN 1005
AN 1006
AN 1007
AN 1008
AN 1009
AN 1010
AN 1011
AN 1012
AN 1013
AN 1014
AN 1015
AN 1016
AN 1017
AN 1018
AN 1019
AN 1020
AN 1021
AN 1022
AN 1023
AN 1024
AN 1025
AN 1026
AN 1027
AN 1028
AN 1029
AN 1030
AN 1031
AN 1032
AN 1033
AN 1034
AN 1035
AN 1036
AN 1037
AN 1038
AN 1039
AN 1040
AN 1041
AN 1042
AN 1043
AN 1044
AN 1045
AN 1046
AN 1047
AN 1048
AN 1049
AN 1050
AN 1051
AN 1052
AN 1053
AN 1054
AN 1055
AN 1056
AN 1057
AN 1058
AN 1059
AN 1060
AN 1061
AN 1062
AN 1063
AN 1064
AN 1065
AN 1066
AN 1067
AN 1068
AN 1069
AN 1070
AN 1071
AN 1072
AN 1073
AN 1074
AN 1075
AN 1076
AN 1077
AN 1078
AN 1079
AN 1080
AN 1081
AN 1082
AN 1083
AN 1084
AN 1085
AN 1086
AN 1087
AN 1088
AN 1089
AN 1090
AN 1091
AN 1092
AN 1093
AN 1094
AN 1095
AN 1096
AN 1097
AN 1098
AN 1099
AN 1100

Incepit sermo beati Bernhardi de
humana miseria.

Homo qui anima rationabili et
humana carne subsistis. addictio-
nis miserie. repletus. multis miseris
miser et miserabilis. **H**omo pauper.
necus nudus. plurimis necessitatibus
subditus. ad cor tuum revertere. quid
foris vagaris. **H**uid in carnalibus stu-
des. **H**uid in secularibus te implicas
Huid in vanitatibus te muoluis. In
inferioribus delectaris. et ab omnibus
interioribus et superioribus elonga-
ris. per ea que foris sunt diffunderis
Huantomagis ad mundum accedis
tantolongius a deo recedis. **H**uanto
magis foris es sapiens. tantomagis
intus stultus eris et efficeris. **H**uan-
tomagis extra lucraris. tantomagis
intus perdes. **H**uantomagis in hunc
que foris sunt vagaris. tantomagis
intus euacuaris. **H**uantomagis es in
temporalibus sollicitus. tanto magis

(4)

a.

in spūalibus es mendic⁹. Quid es hō
qd omnia ordinās et teipsum non vis
ordinare. Quid in omnib⁹ es prudens
circa temetipsum insipiens. Quid est
qd omnia que foris sunt sollicitus es
bonafacere; et temetipsum simis esse
malum et mutilem. Dormit in te spi-
ritus dei et vigilat in te spūs mundi
Vacat in te ratio et viget in te sensus
Extinguitur in te spūs dei dominat
in te amor mudi. Feruet in corde tuo
amor terrenor⁹ et moritur in te amor
eternor⁹ bonor⁹. Mundum diligis et
deū dereliquis. Omnī recordaris et
temetipm obliuisceris. Que sup terrā
sunt delideras et diligis celestia vero
nō curas. Appropinquas ad mteritū
longe sis a latute. Curris ad dyabolū
et prolongaris a deo. Redi redi pua-
rator hō ad cor tuū quia loquitur
deus pacem eis qui auertūtur ad cor
Omnia mundi huius tibi dedit deus
et tu propter omnia relinquis deum.

Omnia propter te fecit deus; et tu p
omnia dimittis teipm. **P**ropt omnia
que occurunt tibi dimittis deum et
idcirco omnia dimittent te. **P**ropter
creaturas relinquis creatore. et ideo
cont te insurgut omnis creature. **G**uia
offendendo creatorē offendis omnē
creatūrā. **E**t ideo creature que facte
sunt ad ministeriū et utilitatem tuam
duerteretur in vindictam et penā tuam
et ve tibi erit sine fine . quia nolivisti
babere bonum sine fine. **R**ecognosce
itaq hō miser recgnosce temetipm
Recogita qd nichil fueris. **A**ttende
qd vilis es et malus. **C**onsidera quid
futurus es. **P**lange hō miser plange
incessabiliter peccata tua. **D**elege lacri
mis malicias et miseras tuas. qr vo
luntate propria peccasti . **D**ispliceat
tibi semper omnia displiceat tibi toto
corde; et continue displiceat tibi. qd
dñm immense maiestatis habentem
potestatem omnis carnis et mittere in

ne placet hodie

Gebennā ignis animā et corpus ausus
fueristi offendere. amarestat tibi amar-
rissime cor tuum qđ deum summum
patrem incomplē ensibilis bonitatis.
qui benignus et misericors est; super
migratos et malos voluntarie liben-
ter et delectabiliter offendisti **Tot2**
Displiceas tibi ut totus possis placere
sibi qui est summ2 et verus solus de2
Cui nemo ei displicet nisi qui sibimet
ipſi placet. **D**issipat namq; deus ossa
eoz qui hōib2 placet et quod altum
et pulcrū est apud homines ab homi-
nabile est apud deum. **M**irum est de
te hō miser ad mala quippe es totus
auidus totus prompt2 totus facilis
tot2 sapiens totus sollicit2 **A**d bona
autē tot2 es durus totus piger tot2
tepidus totus stultus totus incredu-
lus totus rebellis. **V**nde tibi hec nisi
a carne quam diligis et sequeris quia
vero carnem diligis carnem sequeris
opera carnis facis et cum ea pumeris

opus carnis tue fructus est. libido;
occupescia. inuidia. infirmitas. fra-
gilis et dolor. vermis. putredo fe-
tens et fetidus fetor. **T**u ipse es tene-
bris ignorancie sic exeat ut nescias
quid sis non attendas quo vadis non
amaduertis factū tuū neq; insidias
imici; et fraudulentas ei2 temptatōs
nō intelligis. **T**ot2 negligens es neq;
cogitas quo tendere dēs. viam nescis
et non inquiris. Grandis namq; tibi
restat via. **S**olicite queris tibi cibum
vestitū et requiem et oīs carnis ne-
cessitates qm̄ndiges. **D**e vita et salu-
te amme tue semper tepens nō curas
licet semper mdigeas plen2 nequicn̄s
et malicn̄s. **M**iser hō ut miserū corp2
pascas et vescias; et carnis voluptati-
bus que post paucos dies a vermb2
deuorabit satisfacias sollicitus labo-
ras. discurris vigilias; et sompnū nō
capis oculis ut repleas ventrē. **E**t pro
amā tua que deo ē p̄sentanda in celis

cur non sollicitus fatigaris ut ipsam
pastas bonis operib⁹ et m̄duas virtu
tib⁹ ne appareat ñfusio nuditatis ei⁹
Homo tristis queris semper implere
ventrem **C**ur non pascis animā esuri
entem **D**e vase stercoz semper curas
De ymagine dei cur nō curas. **P**ascis
sterilem et que non parit/animā autē
esurientem non facias bonis. **V**e tibi
erit. quia anima tua propter famem
in te deficit **V**e tibi est et ve tibi erit
quia reddis que sunt cesarisi cesari et
non reddis que sunt dei deo **E**t ideo
maledict⁹ es a deo et ñfuderis ab eo
Vide miser ho quia totū est vanitas
tctū stulticia totū dem̄cia quicquid
cogitas quicquid facis in hoc mūdo
pter id solum qđ in deū; et pter deū
et in honorē dei facis **Q**uicquid sine
deo facis totū est malicia et vanitas
quia nichil est bonum summo bono
Et magna miseria est hominis cū ill⁹
non esse sine quo nō potest bene esse

Vnde hō miser qui ad ymaginem et
similitudinem dei cratus es. Et prop
ter nimiam caritatem domini nostri
ihesu christi a morte eterna ac turpissi
ma redemptus ac liberatus es et ad
videndam claritatem summi dei sola
inestimabili miā sua vocata es cū plu
rimis beneficīs ex quo esse cepisti ab
altissimo patre tocius beatitatis ad
vitam eternam habendam per vnicū
filium suū inuitatus es miser homo
recognosce hunc honorē. Intellige
digmitatē tuam qđ a tanta maiestate
honoratus es. Eternus enim deus et
immensus creauit te. formauit te. re
demit te. et immutauit te. O maximus
honor et amplius amor. Cognosce o
hō honorem tuum et curre gracias
agens ad inuitatorem tuū. Ne forte
si migratus ire volueris. aut villa. aut
boues aut vpor te impedierint. irat
dominus inbeat te succendi; Et tibi
hostium vite eterne imperpetuum

claudatur. Cognosce ergo o homo
honorem tuum et honora creatorem
tuū Sed heu recte p̄t test dici hodie
de homine. Homo cū in honore esset
non intellerit. comparat⁹ est iumentis
et similis factus est illis. Dignum
certe et iustum est vt qui noluit esse
socius angelorum fiat similis iumentoꝝ.
Et qui destruxit in se ymaginem
et similitudinem dei dignum est. vt
ymago et similitudo iumentorum ad
bereat ei. Cognosce ergo te o miser
homo. Cognosce te meliorem aib⁹
meliore cunctis animantib⁹ Noli esse
similis iumentis et insipientibus qui
solum vitam presentem cogitant qui
tantum carnalia et temporalia dili-
gunt quia nec alia sciunt. Homo non
subicias te carm. nō sis amator mudi
Non te sustineas esse filium dyaboli
propter honorem potentissimi et sa-
pientissimi dei eterni propter ammi-
rabile nomen dei. Non te constituas

aduersariū et homicidam tui. **P**rop
ter amorem benignissimum dei non
te facias inimicum omnipotentis dei
Propter virginem tuum filium dei ihesum
christum. **N**on te facias socium demo-
norum et combustionis ignis eterni
qui redemptus es precioso sanguine
agni immaculati. **N**oli tantum preci-
um vilipendere quod pro te dei filius
dignatus est exsolvere ne sempiternis
iniquitatis incendiis. **T**unc enim pe-
nitenciam marimam habebis sine re-
medio. **T**unc dolorem morimat iles
pacieris sine fine et tormento plenus
eris. **N**umquam tamen alleuiaberis
Guia qui non fleuit quando tempus
flendi habuit eterno luctu lugebit et
sine fructu. **R**edi ergo ad te homo ad
spiritualia. **R**edi ad celestia et eterna
gaudia. **R**edi miser. redi ad illum ne-
tardas conuersti qui te sua potestate
fecit. **E**t sapiencia sua redemit. **S**ua
enumerabili bonitate ad se vocauit

et spectat cotidie adhuc ut te coro-
net. Quid queris extra illum. quid de-
sideras preter illum. quid tibi placet
sine illo. Ipse fecit omnia. ipse habet omnia
ipse est omnia. Quodcumque bonum cupis
quodcumque pulchrum queris. quodcumque pul-
chrum dulce et dilectabile requiris totum
in ipso inuenies et in ipso perfueris.
Si gaudere vis ipse est gaudium. Si te
pugnare delectat ipse est palma. Si
coronari vis ipse est corona. Si vincere
cupis ipse est victoria. Si potenciam
desideras ipse potencia est. Si fortis-
tudinem queris ipse fortitudo est. Si
iusticiam vis habere ipse iusticia est. Si
amas sapienciam ipse est sapientia. Si
caritate vis de caritas est. Si diuicias
appetis ipse diues est. Si pulchritudinem
vis habere summa pulchritudo est. Si
plenitudinem queris omnis bonum ple-
nitudo est. Si gloriæ et honore que-
ris vera gloria et summus honor ipse
est. Si pacem vis Pax eterna ipse est

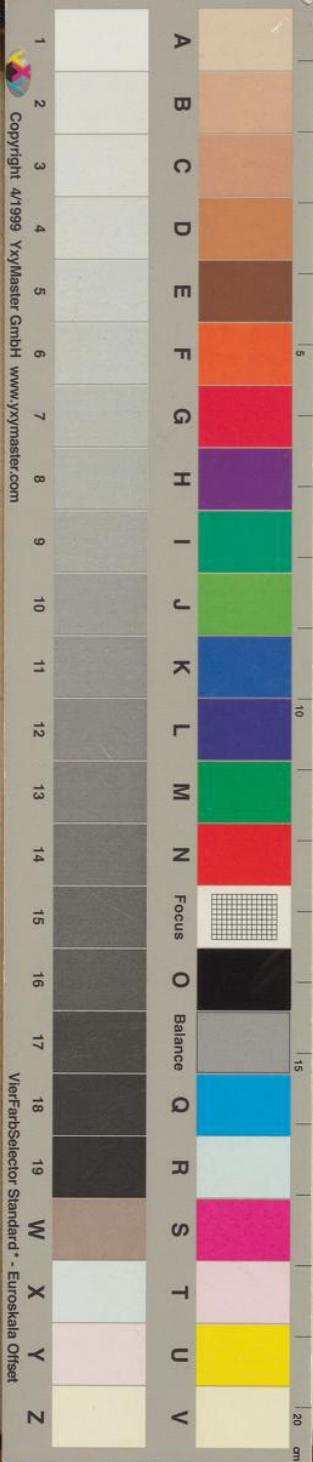
Quicquid boni queris summum bonum
et omne bonum ipse est. ipso semper
est totus desiderabilis. totus dulcis.
totus amabilis. totus suavis. totus
delectabilis. Ipse semper ubique est
totus ubique fueris sine illo male
eris; et male tibi erit. Et ubique fue
ris cum ipso bene eris; et bñ tibi erit
Subice itaque totum te ei qui te totum
fecit a quo omnia habes. cuius gracia
omni momento uteris. Servi semper
ei qui non patitur omnia nocere tibi
que semper nocerent tibi libenter. siue
infirmitates siue homines siue bestie
siue demones siue quecumque alia. Ser
ui semper ei qui te non sinit cadere in
omnia peccata qui non permittit ut
inferas tibi oia mala ac dampna que
libenter semper faceres. Totus semper
ama patrem et filium et spiritum sanctum
solum verum et summum bonum
qui semper solus vere et summe te di
lit. Placeat igitur voluntas tua sibi

et voluntas eius semper placeat tibi
Semper concorda te cum eo. semper
sequere eius voluntatem in omnibus
semper qui bonū tuum vult qui aliud
non curat nisi salutem tuam . Cuius
voluntas ad miserandum tibi est be-
muola et delectatur benefacere tibi
¶unquid putas teipm magnum ami-
cum tibi Magis amicus est deus tibi
quā tu ipse tibi . quicmā magis ipse
te diligit quaz tu te ipsum. ¶unquid
credis alterius aurilium forcius. aut
alterius consiliū vtilius. erras plane
si id credis Stultissim⁹ et dementissi-
mus es . quia tua desideria vel aliorū
sequeris; et illius consilium dimittis.
qui semper est amicus dulcis sapiens
et pius consiliarius et salvator et sup-
omma adiutor fortis. potens Pater
futuri seculi et princeps pacis. Amen
. Deo gracias.

B.X.7.

1600
1600
1600
1600

1 2 Copyright 4/1999 YxMaster GmbH www.yxmaster.com

VierFarbSelector Standard™ - Euroskaala Offset